Verkeers- en Sociale Veiligheid

Als we over veiligheid spreken wordt licht vaak als item genoemd. Licht is emotie en maakt het daardoor een ingewikkeld onderwerp. Maar ook overdag vinden er ongelukken plaats en wordt er ingebroken.
In onze gemeente verlichten we wanneer dat voor de verkeersveiligheid nodig is.

Verkeersveiligheid
We spreken over verkeersveiligheid als we veilig van A naar B willen reizen. Het gaat over een veilige en vlotte afwikkeling van het verkeer. Hoe is de weg ingericht? Staan er veel obstakels, zitten er veel onoverzichtelijke bochten in, zijn er verschillende weggebruikers? Al deze (en nog meer) factoren zijn van invloed op de verkeersveiligheid.

Foto: Beijerdstraat in Beusichem, voorbeeld waar over verkeersveiligheid wordt gesproken.

Goed zicht is daarom van belang. Daar kan voor de donkere perioden op sommige locaties openbare verlichting aan toegevoegd worden om het zicht te verbeteren. Maar er zijn tegenwoordig betere alternatieven. Denk daarbij aan kattenogen of reflecterende belijning die het verloop van de weg goed weergeven.
Als er op een relatief donkere weg in de verte één lantaarnpaal schijnt, dan trekt ons oog daarnaartoe. We zien dan de weg niet goed meer.

Foto: Lekdijk west in Beusichem. We zien alleen het licht en niet meer wat er voor of achter gebeurt.

Sociale veiligheid
Naast verkeersveiligheid hebben we ook te maken met sociale veiligheid.
Deze kunnen we onderverdelen in:
- Objectieve sociale veiligheid: is meetbaar, zoals het aantal inbraken. Veel inbraken vinden overdag plaats als men even een boodschap aan het doen is en een raampje openstaat.

- Subjectieve sociale veiligheid: is het gevoel van veiligheid. Dat is voor iedereen anders. Wat zijn je ervaringen, hoe goed ken je de omgeving, wat ben je gewend. Deze en nog veel meer factoren bepalen je gevoel van veiligheid.
Sociale veiligheid is een stuk lastiger voor een gemeente om mee om te gaan dan verkeersveiligheid.

De kleur van de verlichting bepaalt ook de sociale veiligheid. Bij sommige kleuren, zoals bepaalde oranje kleuren, lijkt alles rood. Op onderstaande foto zie je dezelfde kleur bakjes. De rechterfoto toont de werkelijke kleuren. Door de oranje verlichting lijken de bakjes allemaal oranje/rood.

Foto: Oranje licht, alles lijkt rood/oranje

Foto: wit licht, alle kleuren zichtbaar

Hebben we deze oranje verlichting staan en gebeurt er wat, dan zien we dus niet de echte kleuren en geven daarmee een omschrijving, in geval van een calamiteit, die niet klopt.

Schijnveiligheid

Veel mensen geven aan zich veiliger te voelen als er licht is. Dat is hun gevoel. Maar is het werkelijk veiliger? Je kan wel iemand aan zien komen op de weg. Maar zijn er ook mensen in de buurt die te hulp kunnen schieten als er wat gebeurt?

Foto: Haardijk in Asch. Er is niemand die je kan helpen of zien. Mocht hier verlichting staan, dan geeft dat slechts schijnveiligheid.

Oftewel is er genoeg sociale controle? Als dat niet het geval is spreken we van schijnveiligheid.

Beleid ten aanzien van de verkeersveiligheid
We kijken, in geval van verkeersveiligheid, eerst of het wegontwerp anders kan. Wanneer dat niet mogelijk is en er behoefte is aan zicht op of van de weg, dan gaan wij kijken of er goede alternatieven (passieve/actieve markering, reflectie e.d.) beschikbaar zijn. Een voorbeeld van reflecterende belijning, is op onderstaande foto te zien:

Foto: Rijnbandijk in Ingen, voorbeeld van markering. Belijning geeft het verloop van de weg weer.

Zijn er geen goede alternatieven en is er toch licht nodig, dan plaatsten wij verlichting die zo energiezuinig mogelijk is (passend binnen het beschikbare budget).

Wij houden ook rekening met de impact van het licht op de omgeving.

Bij het lichtontwerp wordt gekeken naar de hoeveelheid licht op de weg, maar ook naar de verdeling van het licht op de weg (de gelijkmatigheid). De gelijkmatigheid proberen wij zo goed mogelijk te krijgen in centrum, woongebieden en op doorgaande wegen.

Foto: Dreef in Buren, doorgaande weg. Licht is gelijkmatig over de weg verdeeld zodat er geen zwarte vlekken zijn.

Beleid ten aanzien van de sociale veiligheid en schijnveiligheid
Zowel de objectieve (meetbare) als de subjectieve (gevoel) sociale veiligheid zijn beide onder meer afhankelijk van de overzichtelijkheid van een gebied en de aanwezigheid en herkenbaarheid van mensen in dat gebied.

Wij kiezen zeker bij de verlichting in woonwijken en centrumgebieden, voor een kleur waarbij gezichten goed herkenbaar zijn, zoals bijvoorbeeld wit licht. Dit voor de sociale veiligheid.

Foto: Regina Kok Hofje in Maurik. Woonstraat met witte verlichting in verband met de kleurherkenning.

Wanneer het nodig is om het overzicht van een gebied te verbeteren, doen we aanpassingen aan de weg of het groen.

Indien er niet genoeg sociale controle is, kan verlichting schijnveiligheid geven. Dit willen we niet. Op nieuwe locaties waar dus geen sociale controle is, plaatsen we geen verlichting. In bestaande situaties bekijken we samen met de inwoners wat de beste oplossing is.

Foto: Molenwal in Buren, verlicht terwijl er geen sociale controle is. Het licht geeft schijnveiligheid.

Uitgangspunt is dat we geen parken, groenstroken en achterpaden verlicht. Er is op die locaties immers niet genoeg sociale controle.

Foto: Anna van Burenstraat in Buren, achterpad dat niet verlicht wordt.

Beleidsuitgangspunten gemeente Buren:

- **Uitgangspunt is 'Licht op maat, dus alleen daar waar het nodig is;**
- **Alleen licht als het voor de verkeersveiligheid nodig is en er geen alternatieven zijn;**
- **Geen schijnveiligheid creëren;**
- **Achterpaden niet verlichten;**
- **Parken en groenstroken niet verlichten;**
- **Aanpassingen aan weg of groen voor overzichtelijkheid;**
- **Goede kleur- en gezichtsherkenning in woonwijken en centrumgebieden.**